

DECIZIE

02 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Ion Negrei

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Negrei împotriva Publicației Periodice Revista „Săptămâna” Societate cu Răspundere Limitată și Viorel Mihail cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2013, prin care a fost restituită lui Ion Negrei cererea de apel cu toate documentele anexate

constată:

La 07 septembrie 2010, Ion Negrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Publicației Periodice Revista „Săptămâna” SRL cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că în numărul 34 (921) din 20 august 2010, pagina 9, pârâtul a publicat articolul intitulat „Ion Negrei. Un fascist în guvernul Filat?”.

Menționează că în materialul nominalizat, însoțit de fotografia lui, este învinuit precum că l-a constrâns pe consilierul Dragoș Vicol să demisioneze pe motiv ”că acesta a scris o monografie consacrată scriitorului Mihail Sadoveanu, pe care el, chipurile, îl consideră comunist și pentru faptul că Dragoș Vicol, fiind „adept al moldovenismului primitiv” „vrea să scrie un scenariu despre Descălecarea Moldovei de către Dragoș”.

Afirmă că învinuirile aduse la adresa lui privind constrângerea la demisie a consilierului Dragoș Vicol sunt incorecte și nefondate.

Susține că învinuirile nefondate, insultele și expresiile ofensatoare, scrise de pârât la adresa persoanei lui, îi lezează grav onoarea de cetățean, reputația profesională, statutul de persoană publică și de demnitar de stat, aducându-i grave prejudicii de ordin moral, pe care le estimează la suma de 1000000 lei.

Solicită obligarea pârâtului să publice o dezmințire și încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui a prejudiciului moral estimat la suma de 1000000 lei.

La 17 iunie 2011 Ion Negrei a depus cerere suplimentară de concretizare a pretențiilor și obiectului acțiunii, solicitând introducerea în proces în calitate de pârât a autorului articolului în persoana lui Viorel Mihail, admiterea integrală a acțiunii, obligarea pârâților să publice în revista „Săptămâna”, în aceeași pagină (pag.9), în același volum, în aceeași regie (titlu, foto reclamantului, semnătura autorului), o

dezmințire prin care să dezmință informațiile/afirmațiile neîntemeiate la adresa lui, publicate în nr.34 (921) a revistei și numărul de revistă în care va fi tipărită dezmințirea să fie editat în același tiraj în care a fost publicat materialul defăimător (11333 de exemplare), să i se prezinte un exemplar al revistei „Săptămâna”, cu dezmințirea publicată, în timp de 15 zile din data intrării în vigoare a hotărârii instanței de judecată, încasarea din contul redacției revistei „Săptămâna” în beneficiul lui a unei compensații bănești în sumă de 750000 lei, pentru repararea prejudiciului moral cauzat, încasarea din contul autorului articolului publicat, în persoana lui Viorel Mihail în beneficiul lui a unei compensații bănești în sumă de 250000 lei pentru repararea prejudiciului moral cauzat și încasarea din contul pârâților a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le-a suportat și pe care eventual le va suporta.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 iunie 2011 a fost atras în proces în calitate de pârât autorul articolului Viorel Mihail.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 octombrie 2011 a fost respinsă cererea Asociației Istoricilor din Republica Moldova cu privire la introducerea sa în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului Ion Negrei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2011 a fost admis recursul declarat de Asociației Istoricilor din Republica Moldova și Ion Negrei, casată încheierea primei instanțe și emisă o nouă încheiere prin care demersul se admite și se atrage în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului Asociația Istoricilor din Republica Moldova.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2012 a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Revista „Săptămâna” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2011.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2012 a fost respins recursul declarat de Revista „Săptămâna” și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2012.

La 30 aprilie 2013 Ion Negrei a depus cerere suplimentară, prin care a modificat prin reducere sumele compensațiilor bănești solicitate anterior pentru repararea prejudiciului moral ce i s-a cauzat în felul următor: suma de 750000 lei solicitată de la redacția revistei „Săptămâna” se va expune prin suma de 250000 lei, suma de 250000 lei solicitată de la Viorel Mihail se va expune prin suma de 50000 lei, în rest și-a menținut celelalte pretenții fără modificări.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 mai 2013 a fost respins demersul lui Ion Negrei cu privire la atragerea specialistului în domeniul cercetării istoriei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iulie 2013 a fost respinsă acțiunea.

La 08 august 2013 Ion Negrei a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul cu aceasta și considerând-o ilegală.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2013 nu s-a dat curs apelului declarat de Ion Negrei, comunicat lui Ion Negrei despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 22425,00 lei în termen de 10 zile, din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză și explicat apelantului Ion Negrei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2013 a fost restituită lui Ion Negrei cererea de apel și remise lui Ion Negrei cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 10 februarie 2014 Ion Negrei a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel depusă de către el la 08 august 2013, întrucât l-a omis din motiv întemeiat și anume că s-a aflat în concediu de odihnă anual.

La 15 aprilie 2014 Ion Negrei a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău 13 decembrie 2013, solicitând repunerea în termenul de prescripție a cererii de recurs, deoarece a omis termenul de depunere a acesteia din motive întemeiate, admiterea recursului, repunerea în termenul de prescripție a apelului declarat la 08 august 2013, deoarece a fost omis termenul de depunere al apelului din motive întemeiate, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2013 și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o neîntemeiată și ilegală.

Menționează că conform art. 116 alin. (5) CPC, încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs.

Indică că la 10 februarie 2014 a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere de repunere în termen a cererii de apel depusă de către dânsul la 08 august 2013.

Afirmă că Curtea de Apel, conform prevederilor art. 115 și art. 116 CPC, este în drept, la cererea participanților la proces, să dispună repunerea în termen a actului de procedură, în speță cererea de apel, sau să respingă cererea de repunere în termen prin emiterea unei încheieri judecătorești, cu anularea încheierii precedente, ceea ce instanța de apel nu a întreprins.

Consideră că instanța de apel a procedat ilegal și i-a restituit cererea de repunere în termen cu toate actele anexate, în baza unei Comunicări nedatate și neînregistrate oficial de către aceasta și nu și-a anulat propria sa încheiere din 13 decembrie 2013, pe care a emis-o tendențios, în lipsa lui, deoarece nu a fost citat.

Referitor la ședința de judecată din 13 decembrie 2013, la care a fost emisă încheierea contestată comunică că la 13 noiembrie 2013 a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată din această dată, întrucât, din motive întemeiate, nu a avut posibilitate să se prezinte la ședința menționată. Ulterior, despre o altă dată a ședinței de judecată nu a fost anunțat.

Menționează că la sfârșitul lunii decembrie 2013, apelând telefonic grefierul Diana Axenti (tel. (022) 76-84-88), i s-a comunicat faptul că, pe cauza dată instanța de judecată s-a pronunțat în ședința din 13 decembrie 2013, fiind emisă o încheiere.

Susține că la întrebarea lui de ce nu a fost anunțat despre data ședinței respective i s-a „explicat” că instanța nu este obligată de a-l informa despre aceasta.

Mai indică că în convorbirea telefonică a solicitat ca la adresa lui de la domiciliu să fie expediată încheierea emisă de instanța de judecată la 13 decembrie 2013. A primit asigurări că acest lucru se va face în curând, dar nici până în momentul de față, nu a primit documentul respectiv.

Invocă că instanța a acționat contrar prevederilor art. 369 alin. (1) lit. b), deoarece el nu a avut posibilitatea să fie prezent la ședința de judecată și să solicite repunerea în termenul legal al apelului depus de dânsul.

Afirmă că despre conținutul încheierii contestate a aflat cu întârziere, la 28 ianuarie 2014, de la Gheorghe Negru, președintele Asociației Istoricilor din

Republica Moldova, pe adresa căreia a fost expediată încheierea instanței de apel, ca intervenient accesoriu în proces.

Susține că la data respectivă se afla la tratament ambulatoriu, cu diagnza pneumonie comunitară în lobul inferior stâng. Tratamentul a durat până la 07 februarie 2014.

Totodată, menționează că în perioada 22 iulie - 23 august 2013 s-a aflat în concediu anual de odihnă.

Susține că din motivele expuse mai sus a omis termenul de prescripție la depunerea cererii de apel, ceea ce se consideră ca fiind niște motive întemeiate.

Indică că cererea de repunere în termen împreună cu actele anexate, ce i-au fost expediate prin poștă, le-a recepționat la 11 aprilie 2014.

Consideră că încheierea vizată emisă de către instanța de judecată contravine prevederilor § 1 al art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și constituie o violare a acestui drept.

Invocă că la emiterea încheierii instanța de apel a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept procedural la care a făcut trimitere și astfel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele cauzei reiese că instanța de apel a expediat în adresa recurentului copia încheierii din 13 decembrie 2013, (f. d. 185), dar nu a fost indicată data expedierii.

De asemenea la materialele cauzei civile lipsesc și date confirmative care ar atesta momentul recepționării încheierii de către participanții la proces.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 aprilie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele cauzei, prin încheierea din 13 decembrie 2013, Curtea de Apel Chișinău a dispus restituirea cererii de apel declarată de Ion Negrei, împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iulie 2013, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului.

La adoptarea acestei soluții, instanța și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Ion Negrei în afara termenului legal este justificată.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 al. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea lui Ion Negrei împotriva Publicației Periodice Revista „Săptămâna” SRL și Viorel Mihail cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, a fost pronunțat la 08 iulie 2013.

Aici, urmează de menționat că din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 08 iulie 2013 (f. d 157 Vol. II), rezultă că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat în prezența reprezentantului lui Ion Negrei, avocatului Gh. Dolgoter, care acționa în baza mandatului nr. 0223935, cu toate împuternicirile prevăzute de art. 81 CPC (f. d. 2, vol. II) și care, la 08 iulie 2013 a primit copia dispozitivului hotărârii din 08 iulie 2013, fapt confirmat prin semnătura ultimului (f. d. 159, vol. II).

În această ordine de idei se constată că termenul de declarare a apelului a început să curgă la 09 iulie 2013, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 07 august 2013, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

În conformitate cu art. 113 al. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La caz, se constată că contrar normelor procedurale enunțate, Ion Negrei a depus cererea de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iulie 2013 numai la 08 august 2013, respectiv, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, fără a solicita repunerea în termen a acestuia, în ordinea stabilită la art. 116 CPC.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului cu referire la faptul că dânsul a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, deoarece potrivit materialului probator, o asemenea cerere a fost depusă numai la 10 februarie 2014, adică ulterior emiterii încheierii de restituire a cererii de apel.

Or, cererea de repunere în termen se depune odată cu apelul, circumstanță ce direct rezultă și din Recomandarea nr. 50 „Cu privire la întocmirea hotărârii integrale” a Curții Supreme de Justiție, în vederea unificării practicii judecătorești, unde este stipulat că în cazul în care apelul a fost depus în afara termenului legal, când apelantul solicită repunerea în termen sau dacă apelantul nu solicită repunerea în termen, prima instanță va expedia a doua zi instanței de apel dosarul împreună cu apelul depus (înscrierile alăturate care nu au fost prezentate în primă instanță), fără întocmirea hotărârii integrale, pentru examinarea de către instanța de apel a cererii de repunere în termen sau restituirii apelului ca depus în afara termenului legal.

Distinct de cele menționate mai sus se impune și respingerea solicitării recurentului Ion Negrei în cererea de recurs cu privire la repunerea în termenul de declararea a apelului.

Și argumentul invocat de către recurentul Ion Negrei Totodată precum că el nu a fost citat pentru ședința de judecată din 13 decembrie 2013, astfel fiind lipsit de posibilitatea de a depune cererea cu privire la repunerea apelului în termen, nu poate fi reținut ca temei de admitere a recursului.

Aceasta deoarece din materialele dosarului se constată că la 13 noiembrie 2011 ultimul, fiind înștiințat despre ședința de judecată pentru această zi, a înaintat un demers

prin care a solicitat amânarea ședinței pentru altă dată (f. d. 177 Vol. II), demers care a fost admis de instanță cu amânarea ședinței pentru data de 13 decembrie 2013.

Astfel fiind, instanța de recurs va reține prevederile art. 102 alin. (4¹) CPC care direct indică că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu mai pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

La acest segment instanța de recurs relevă și jurisprudența constată a Curții Europene, în care s-a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin urmare, cel interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, care este Ion Negrei urma, la intervale rezonabile de timp, să se intereseze de soarta dosarului, despre care avea la cunoștință și să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin îndeplinirea actelor procedurale în conformitate cu prevederile legale, fapt, însă, ignorat de acesta ce a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris pentru depunerea apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că admiterea spre examinare a unui apel tardiv ar împiedica rămânerea irevocabilă a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Astfel fiind, instanța de recurs consideră ca fundamentată soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iulie 2013, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ion Negrei.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Negrei împotriva Publicației Periodice Revista „Săptămâna” Societate cu Răspundere Limitată și Viorel Mihail cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari